

07 Iunie 2007, nr. 235

RAPORT DE EXPERTIZĂ

la proiectul Legii cu privire la modificarea art. VI din Legea nr. 247-XVI din 21.07.2006 pentru modificarea și completarea unor acte legislative

(înregistrat în Parlament cu numărul 1913 din 18 Mai 2007)

În temeiul Concepției de cooperare dintre Parlament și societatea civilă, aprobată prin Hotărârea Parlamentului nr.373-XVI din 29 decembrie 2005, Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției prezintă raportul de expertiză a coruptibilității proiectului Legii cu privire la modificarea art. VI din Legea nr. 247-XVI din 21.07.2006 pentru modificarea și completarea unor acte legislative.

Evaluarea generală

- 1. Autor al inițiativei legislative** este Guvernul RM, autor nemijlocit - Ministerul Justiției, ceea ce corespunde art. 73 din Constituție și art. 44 din Regulamentul Parlamentului.
- 2. Categoria actului legislativ** propus este lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-11, 27, 35 și 39 din Legea privind actele legislative, nr.780-XV din 27.12.2001.
- 3. Scopul promovării proiectului.** Conform Notei informative ce însoțește proiectul de lege, acesta este elaborat pentru a amâna termenul de trecere a poliției judecătorești din subordinea Ministerului Afacerilor Interne în subordinea Ministerului Justiției, fapt determinat, astfel cum se invocă, de dificultatea realizării la moment a multitudinii de sarcini ce însoțesc o asemenea strămutare.

Fundamentarea proiectului

- 4. Nota informativă** a proiectului de act legislativ supus expertizei este plasată pe site-ul Parlamentului.

Considerăm că în acest fel Parlamentul respectă principiul transparenței procesului legislativ și principiile de cooperare cu societatea civilă.

- 5. Respectarea termenului de cooperare cu societatea civilă**
- 6. Suficiența argumentării.** Argumentarea proiectului permite înțelegerea poziției și scopurilor urmărite de autorul proiectului.
- 7. Compatibilitatea cu legislația comunitară și alte standarde internaționale.** Potrivit lit. c) a articolului 20 al Legii 780/2001 privind actele legislative, nota informativă trebuie să includă referințe la reglementările corespondente ale legislației comunitare și nivelul compatibilității proiectului de act legislativ cu reglementările în cauză.

Proiectul nu face referință la legislația comunitară și alte standarde internaționale. Deși in stricto sensu acesta ține de aspecte de ordin intern, in lato sensu acesta privește viabilitatea mecanismului de asigurare a executării hotărârilor judecătorești și altor acte executorii.

- 8. Fundamentarea economico-financiară.** Potrivit lit. d) a art.20 din Legea 780/2001 privind actele

legislative, nota informativă trebuie să conțină informații privind „fundamentarea economico-financiară în cazul în care realizarea noilor reglementări necesită cheltuieli financiare și de altă natură”. Potrivit art.47 alin.(6) din Regulamentul Parlamentului, în cazul în care realizarea noilor reglementări necesită cheltuieli financiare, materiale și de altă natură, se anexează fundamentarea economico-financiară.

Evaluarea de fond a coruptibilității

9. Stabilirea și promovarea unor interese/beneficii. Considerăm că proiectul de lege în cauză promovează interesele Ministerului Afacerilor Interne care încearcă să târăgăneze resubordonarea poliției judecătorești Ministerului Justiției, autoritatea responsabilă de punerea în executare, executarea și controlul executării hotărârilor judecătorești și altor acte executorii. Totuși, nu poate fi ignorat faptul că proiectul examinat, astfel cum reiese și din nota de fundamentare, este un produs al discuțiilor în cadrul unui Grup de lucru creat la indicația Prim-ministrului cu scopul de a analiza funcțiile poliției judecătorești care urmează a fi transmise din subordinea Ministerului Afacerilor Interne în subordinea Ministerului Justiției. Mai mult decât atât, trebuie constatat faptul că proiectul de lege supus expertizării reprezintă o inițiativă elaborată de către Ministerul Justiției.

10. Prejudicii aduse prin aplicarea actului. Efectele aplicării proiectului nu au un caracter iminent, dar vor stagna dezvoltarea sistemului de executare silită, iar acest fapt, la rândul său, va afecta climatul juridic și de siguranță în Republica Moldova.

11. Compatibilitatea proiectului cu prevederile legislației naționale. Prevederile proiectului nu sînt concurente cu alte prevederi ale legislației.

12. Formularea lingvistică a prevederilor proiectului. Formulările conținute în proiect sînt suficient de clare și concise, exprimările întrunind rigorile tehnicii legislative, ale limbajului juridic, respectă regulile de ortografie și punctuație.

13. Reglementarea activității autorităților publice. Proiectul nu stabilește atribuții ale autorităților publice, nici proceduri administrative noi sau alte chestiuni vizînd activitatea acestora.

Concluzii

Proiectul de lege expertizat determină următoarele criticii legate de riscurile ce însoțesc un asemenea concept.

Articolul unic din proiect prevede modificarea alineatului (2) al articolului VI din Legea nr.247-XVI din 21 iulie 2006, alineat care se referă la punctul 17 din articolul I referitor la modificarea articolului 50 alineatul (1) din Legea privind organizarea judecătorească. De fapt, încercarea de a transfera poliția judecătorească în subordinea Ministerului Justiției are un istoric lung, soldat de lipsa unei cooperări eficiente dintre MAI și Ministerul Justiției în asigurarea executării atribuțiilor Ministerului Justiției. Altfel zis, actualmente, Ministerul Afacerilor Interne are obligația de a asista o altă autoritate - Ministerul Justiției în valorificarea atribuției acestuia de executare a hotărârilor judecătorești. Acest fapt nu poate să nu genereze conflicte de interese, determinate în primul rînd de tentativele permanente ale Ministerului Afacerilor Interne de a utiliza resursele poliției judecătorești la realizarea sarcinilor/atribuțiilor proprii (dacă nu chiar prioritar), fapt care afectează buna funcționare a Departamentului de executare a deciziilor judiciare pe lîngă Ministerul Justiției. Finalmente suntem în situația în care Republica Moldova este condamnată în circa 50 de cauze la Curtea Europeană a Drepturilor Omului anume pentru neexecutarea hotărârilor judecătorești. Desigur această neexecutare nu poate fi pusă totalmente în seama poliției judecătorești și "abuzurilor" Ministerului Afacerilor Interne, dar un sistem de executare lipsit de integritate nu este și nici nu poate fi eficient.

Potrivit argumentelor enunțate în Nota informativă, pentru transferul poliției judecătorești din cadrul Ministerului Afacerilor Interne în subordinea Ministerului Justiției este necesar de a mări numărul de personal al poliției judecătorești; este necesară dotarea cu transport, armament și echipament special; este necesară instituirea/reparația și dotarea sediilor pentru amplasarea poliției judecătorești în cadrul

instanțelor judecătorești și a încăperilor pentru păstrarea armamentului. Considerăm aceste argumente puțin justificative, având în vedere faptul că este vorba nu doar de transferarea formală a subdiviziunii poliției judecătorești de la Ministerul Afacerilor Interne la Ministerul Justiției, dar este vorba de transferarea și a unităților subdiviziunii respective. Ce ține de armament, transport și locuri de păstrare a armamentului, considerăm că pentru moment o soluție de compromis ar fi ca Ministerul Justiției să beneficieze de locurile pentru păstrarea armamentului ale Ministerului Afacerilor Interne.

Nu putem neglija nici faptul că pentru realizarea acestor sarcini Guvernul a avut la dispoziție 1 an de zile (Legea nr.247-XVI a fost adoptată la 21 iulie 2006), astfel încât la expirarea acestui termen să vină cu o inițiativă de modificare, argumentată prin anumite neînțelegeri la nivelul administrației publice centrale. Or, Legea supusă modificării la fel a fost elaborată de către Guvern. Prin această modificare considerăm că iarăși se afectează principiile de bază ale legiferării: predictibilității și stabilității normelor legislative.

Proiectul de lege nu este coruptibil în sine, deși tăgădarea fortificării sistemului de executare silită prin poliția judecătorească determină riscul incapacității executării în continuare, a hotărârilor judecătorești și altor acte executorii, iar în final noi condamnări ale Republicii Moldova la Curtea Europeană a Drepturilor Omului.

Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției